

LANDSBYGD.FI

Smittoskyddet i grisgården lönar sig! En snabböversikt på vad man skall fokusera?

Jarkko Niemi, Marja Kallioniemi, Hannele Suvanto &
Gun Wirtanen

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Kort om EläinBioTurva-projektet

- Målet är att förbättra hanteringen av djursjukdomssituationen i nöt-, gris- och fjäderfägårdar och via det få fram en mera konkurrenskraftig produktion. Målet är att ge uppdaterad information om sjukdomsskyddet i Södra och Mellersta Österbotten samt Österbotten på finska och svenska.
- Projektets åtgärder:
 - Vägledande videon on smittoskydd
 - Biosäkerhetsträffar (träffar med sakkunniga)
 - Seminarier, webinarier och små grupper
 - Handbok inom smittoskydd
 - Animation för planering av gårdens trafik
 - **Hemsidan publiceras i maj-juni 2019: www.luke.fi/biosecurity**
- Finansiering: Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020
- Genomfört av: Naturresursinstitutet & Helsingfors universitet
Ruralia-institutet

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Närings-, trafik- och miljöcentralen

LANDSBYGD.FI

HELSINGFORS UNIVERSITET
RURALIA-INSTITUTET

SeAMK

LUKE
NATURRESURSIINSTITUTET

Inledning

- Med sjukdomsskydd menas åtgärder som görs för att **förhindra att sjukdomar sprids på, inom och från gården.**
- Avskiljning, rengöring, desinficering
- Ett bra smittoskydd är framför allt ett driftssätt:
 - Dagliga rutiner och arbetsmetoder
 - Noggrannhet, renlighet
 - Gårdens strukturella lösningar
 - På gården använda produktionsinsatser och erhållen output
 - Människor, djur, fordon och arbetsredskap
 - Skadedjursprogram
 - Planering, skolning, uppföljning

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

LANDSBYGD.FI

HELSINGFORS UNIVERSITET
BIOTALIA-INSTITUTET

SeAMK

Luke
NATURRESURSIINSTITUTET

LANDSBYGD.FI

Med smittoskyddet minskas riskerna att sprida djursjukdomar mellan grisgårdarna och inom grisgården

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Luke
NATURRESURSIINSTITUTET

LANDSBYGD.FI

Förebyggande av sjukdomar är grunden för att hantera sjukdomsriskerna

Bild: Dewulf

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

SeAMK

LANDSBYGD.FI

Smittoskyddet...

- ger ekonomiska fördelar
- minskar sjukdomar, som försvagar produktionsresultaten
- förbättrar djurens välmående
- arbetet flyter bättre

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Luke
NATURRESURSIINSTITUTET

LANDSBYGD.FI

Sjukdomarna kan breda ut sig längs olika rutter

Inandningsluft

Arbetsredskap
Gemensamma
apparater

Foder

Sällskapsdjur och
skadedjur

Luft

Transportbilar &
andra fordon

Människor

Levande djur och
kadaver

**Klipp av spridningskedjan –
Lägg märke till riskerna i
spridningsrutterna**

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

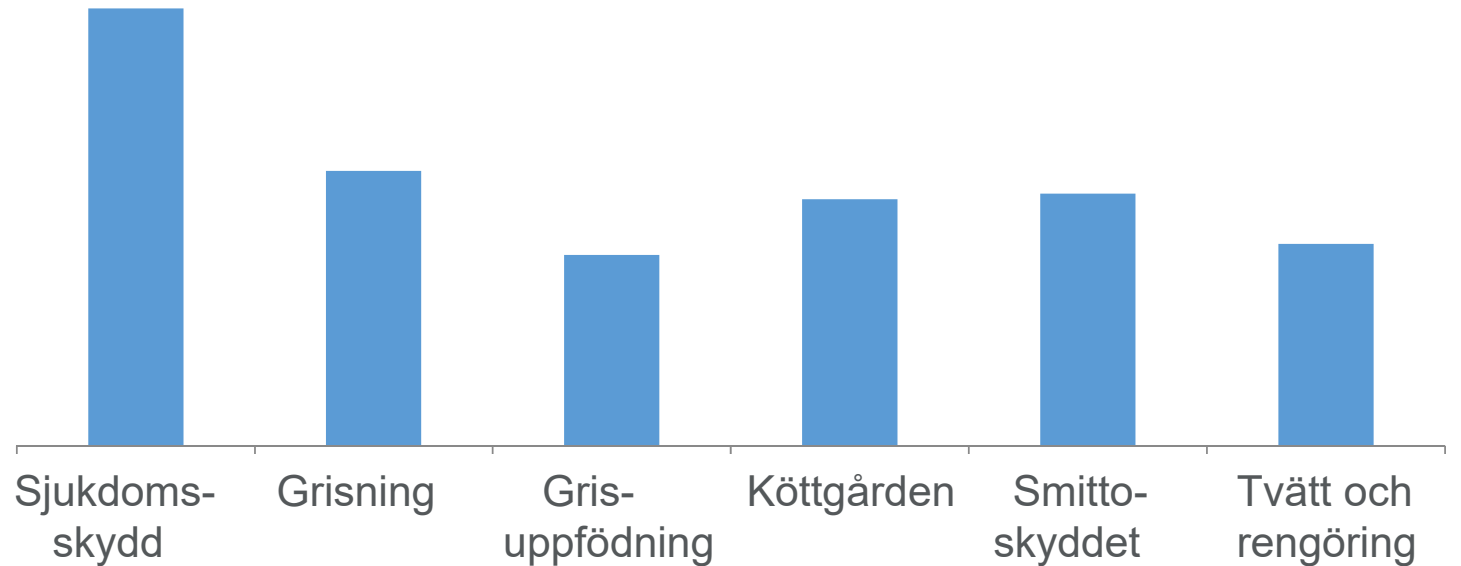
SeAMK

LANDSBYGD.FI

Internt smittoskydd

Ju högre balk desto bättre är delområdet omskött.

mellan avdelningarna och användning av arbetsredskap

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

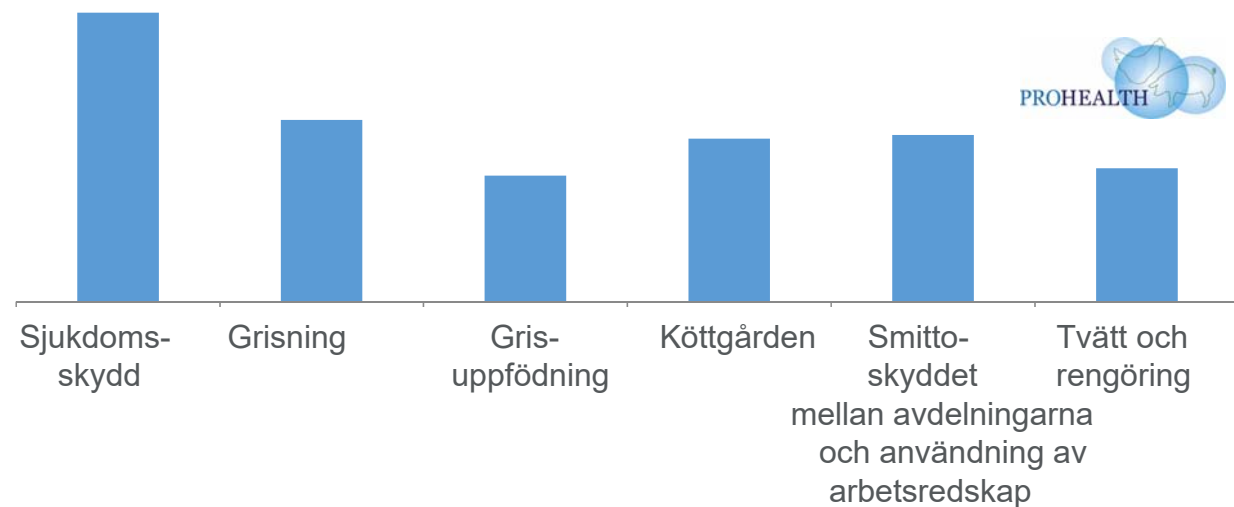
SeAMK

NATURRESURSIINSTITUTET

Internt smittoskydd

- På högsta nivå är hanteringen av sjukdomar
 - systematiken inom hälsovården är en finsk styrka
- Förbättring krävs främst inom rengöring och desinficering samt i smittoskyddet mellan avdelningarna och användningen av arbetsredskap. Exempel:
 - desinficeringsbassänger används sällan vid ingångar
 - endast en tredjedel desinficerar gångarna efter djurgruppsflyttningar
 - handhygien

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Närings-, trafik- och miljöcentralen

LANDSBYGD.FI

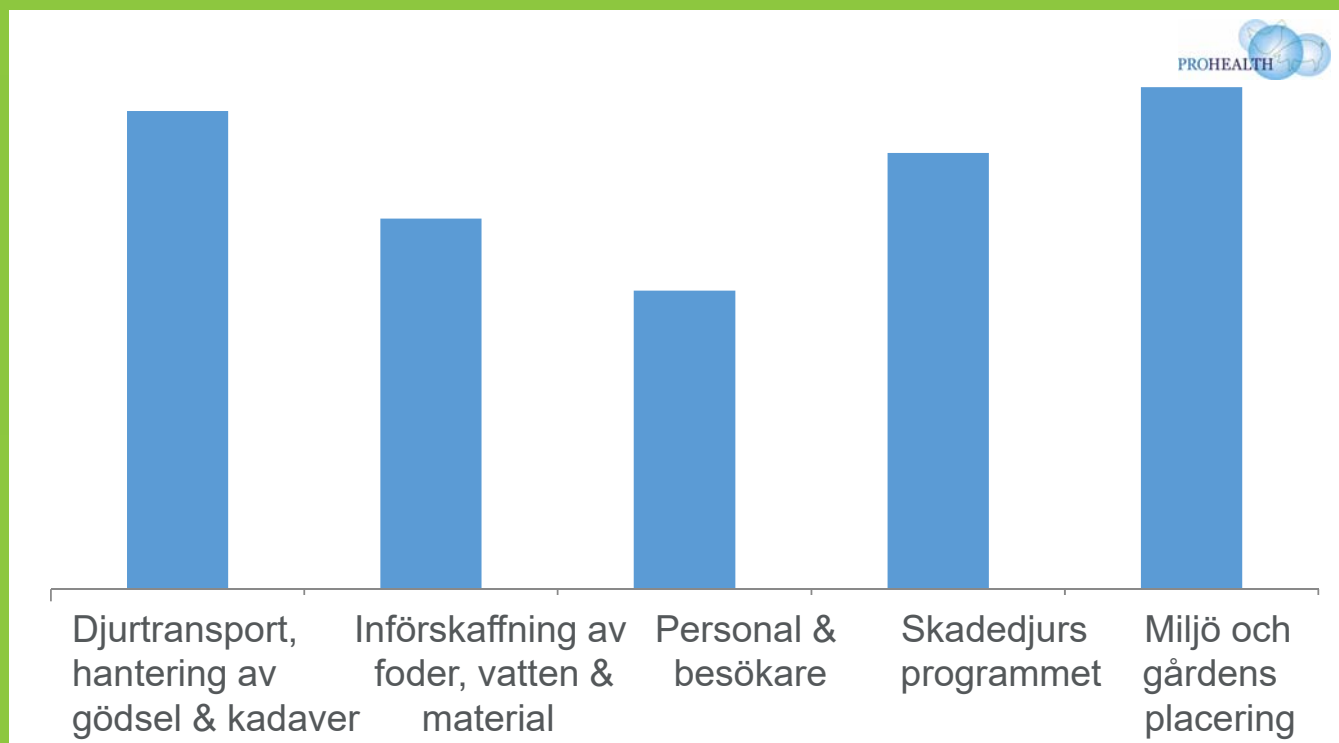
HELSINGFORS UNIVERSITET
BIOTALIA-INSTITUTET

SeAMK

Luke
NATURRESURSIINSTITUTET

Externt smittoskydd

Ju högre balk desto bättre är delområdet omskött.

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

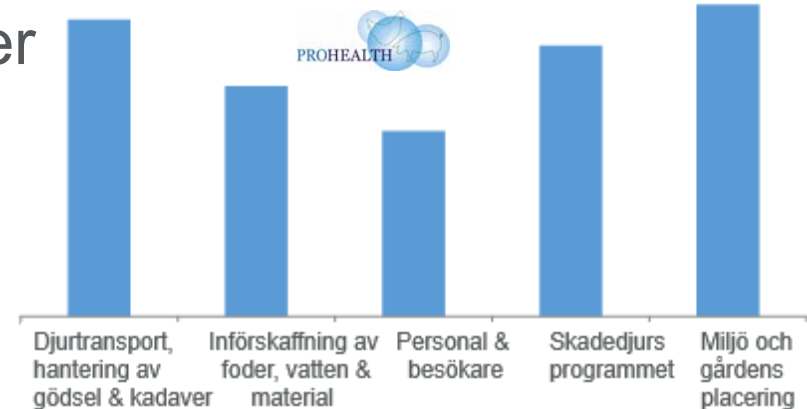

SeAMK

Externt smittoskydd

- Det externa smittoskyddet är i medeltal på en högre nivå än det interna
- Åtgärder vid köp av djur och insemination och gårdens placering fick högre poäng
 - Långa avstånd och relativt sett få djur är positiva faktorer i fråga om smittospridning
- Delområden med bästa möjligheter till förbättring är djurtransporter, hantering av gödsel och kadaver samt införskaffning av vatten, foder och material

Ett dåligt smittoskydd ökar smittorisker, som försvagar produktionsresultat!

- Dålig hygien och därmed följande sjukdomsutmaningar försvagar produktionen av griskött (Pastorelli et al. 2012)
 - Mykotoxiner → Foderintag -23 %, dygnstillväxt -30 %
 - Luftvägssjukdomar → Foderintag -16 %, dygnstillväxt -16 %
 - Bakteriesjukdomar i matsmältningskanalen → Foderintag -8 %, dygnstillväxt -17 %
 - Dåliga djurhållnings förhållanden → Foderintag -4 %, tillväxt -10 %
- Dödlighet hos griskultingar och livskraften hos grisar

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Närings-, trafik- och miljöcentralen

LANDSBYGD.FI

HELSINGFORS UNIVERSITET
BIOTALIA-INSTITUTET

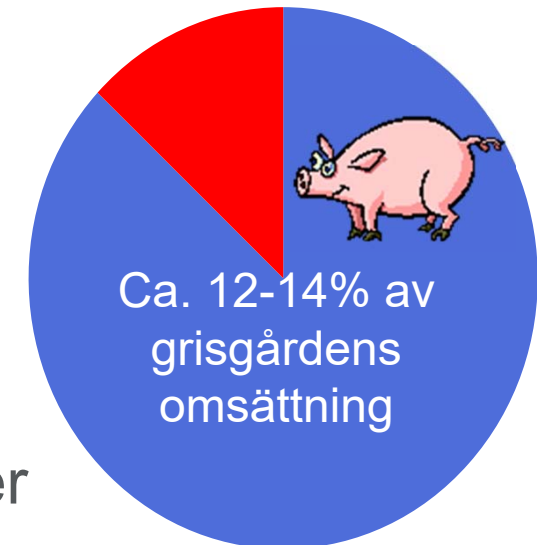
SeAMK

LUKE
NATURRESURSIINSTITUTET

Dålig hygien och sjukdomar

- Enligt ett franskt challenge test har man uppskattat att dålig rengöring av båsen, brister i hygien, användandet av skyddskläder och ventilationen påverkar dygnstillväxten och foderkonsumtionen.
- Dålig hygien leder till flera problem med luftvägarna.
- T.o.m. 18 % mindre kött/grisplats/år
- Betydande ekonomiskförlust t.o.m. 15-23 €/gris (beroende på scenario)
- God hygien ger en nytta på tiotals miljoner euro per år i hela Finland!

Information från Sikava påvisar att skötsel av grisar lönar sig

- Enligt materialet har ett lågt bruk av antibiotika en direkt förbindelse till ...
 - båsens skick
 - grisars uppfödningstäthet
 - mängden stimuli
 - luftkvaliteten
- Det lönar sig att fästa vikt vid dessa saker!
- Ett bra sjukdomsskydd och en god hygien hjälper till att minska användningen av antibiotika och höja grisarnas välmående.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Närings-, trafik- och miljöcentralen

LANDSBYGD.FI

HELSINGFORS UNIVERSITET
BIOTALIA-INSTITUTET

SeAMK

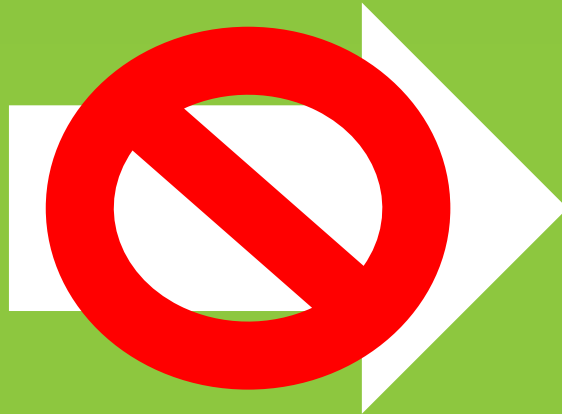
Luke
NATURRESURSIINSTITUTET

LANDSBYGD.FI

Minimera direkta kontakter (gris ↔ gris)

Möjlig sjuk
gris

Gris som utsätts
för kontakt med
ett smittat djur

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

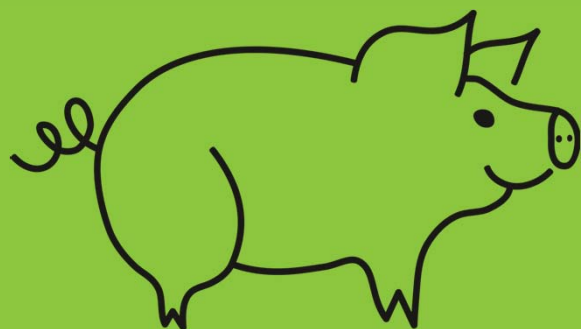

SeAMK

Börja dagens arbete med de yngsta djuren eventuellt de ömtåligaste djuren

Griskuling

Vuxen gris

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

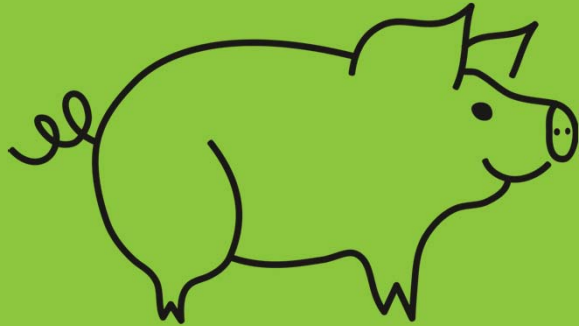

LANDSBYGD.FI

Separera den rena sidan från den smutsiga

Ren sida:
Grisar som är
benägna att insjukna

Barriär
(t.ex. smittospärr)

Smutsiga sidan:
direkta eller indirekta
smittokällor

Bild: Dewulf

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Man kan själv påverka smittoskyddet!

Motivation, attityder kunskaper och färdigheter!

Se ETT:s råd:

<https://ett.fi/sv/sisalto/smittskydd-p%C3%A5-g%C3%A5rdsniv%C3%A5>

Fortsätt att uppmärksamma dessa åtgärder

(Sahlström et al. 2014)

- Upprätthåll god handhygien (helst eget tvättställ för besökare ss. besökande entreprenörer)
- Rengör grigården mellan grupperna
- Lås dörrarna
- Använd lastningsområdet rätt, hit hör både dess tvätt och chaufförers ankomst till lastningsområdet
- Använd smittospärr på rätt sätt. Var noggrann. Gå inte förbi spärren utan
- att följa angivna instruktioner.
- Upprätthåll ett effektivt skadedjursprogram, det är delvis även viktigt för förebyggandet av salmonella-bekämpningen
- Planera gårdens *interna* trafik, så att de smutsiga och de rena rutterna inte korsar varandra
- Köp av djur kräver noggrannhet, kontrollera deras hälsotillstånd före inköpet
- Behandla och uppbevara kadavren på rätt sätt

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

LANDSBYGD.FI

HELSINGFORS UNIVERSITET
BIOTALIA-INSTITUTET

SeAMK

Luke
NATURRESURSIINSTITUTET

I projektet utarbetas en guide med åtgärder för att förhindra smittosamma sjukdomar

FARA!

Smittosamma djursjukdomar är ett allvarligt och växande hot inom djurproduktionen.

HUR BEKÄMPA?

- ✓ Gå igenom åtgärderna som förhindrar smittospridningen.
 - Hur kan man göra det bättre?
 - Vad måste fixas eller ändras?
- ✓ Slå fast en tidsplan för åtgärder och kom överens om övervakningen
- ✓ Kom i gång med små eller med stora steg – instruktioner finns i guiden!
- ✓ Hemsidan lanseras i maj-juni 2019: www.luke.fi/biosecurity

Se ETT:s råd för smittoskydd på gårdsnivå:

<https://ett.fi/sv/sisalto/smittskydd-p%C3%A5-g%C3%A5rdsniv%C3%A5>

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Tack!

å ”Konkurrenskraft genom biosäkerhet
inom djurproduktionen” -projektets vägnar
(Kotieläinalalle kilpailukykyä
bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden